



Brønnøy kommune
Rådhuset
8905 Brønnøysund

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lill Hildonen, 75531628

Endelig referat - Meklingsmøte 11. februar 2020 - Brønnøy kommune

Vedlagt følger endelig referat fra meklingsmøte 11. februar 2020.

Avinor sine etterfølgende merknad gitt 06.03.2020 er lagt inn som eget punkt.

Med hilsen

Tom Cato Karlsen

Lill Hildonen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Avinor AS	Postboks 150	2061	GARDERMOEN
Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø



Endelig referat fra meklingsmøte 11. februar 2020 Kommuneplanens arealdel – Akvakulturområder - Brønnøy kommune

Det ble avholdt meklingsmøte hos Fylkesmannen 11. februar 2020.

Tilstede:

Fylkesmannen

Tom Cato Karlsen	
Monika Iveland	Assisterende fylkesmann
Torfinn Sørensen	Fylkesmiljøvernsjef
Ole Christian Skogstad	seniorrådgiver, Miljøvernavdelinga
Lill Hildonen	seniorrådgiver, Kommunal- og beredskapsavdelinga

Brønnøy kommune

Eilif Trælnes	Ordfører
Helge Thorsen	Kommunaldirektør
Gunvald Eilertsen	Leder plan og utvikling
Lill-Anita Horn	Arealplanlegger

Avinor

Glenn-Robert Olsen	Lufthavnsjef Brønnøysund lufthavn
Jan Andersen	Seniorrådgiver flysidedrift
Heidi Cecilie Birkelund	Advokat, Avinor Konsernjuridisk

Nordland fylkeskommune

Katrine Erikstad	Seksjonsleder
Mathea Nybakke	Rådgiver

1. Innledning

Fylkesmannen gjorde rede for meklingsordningen i plansaker, som har til hensikt å løse konflikten lokalt. Bakgrunnen for meklingsmøtet er Avinor og Fylkesmannens innsigelser til avsatte områder for akvakultur i kommuneplanens arealdel. Ingen av innsigelsene er sammenfallende.

Avinor har fremmet innsigelse til fire akvakultur-områder av hensyn til faren for bird-strike:

- ❖ A01 Lamholmen
- ❖ A02 Skjåvikodden
- ❖ A03b Lissmåsøy
- ❖ A29b Lyngøya

Fylkesmannen har innsigelse til to flerbruksområder og fire akvakulturområder av hensyn til naturmangfoldet:

- ❖ FFA20 Rambergvika (FFA=ferdsel/fiske/akvakultur)
- ❖ FFA21 Rysteinvika
- ❖ A20 Rambergvika
- ❖ A21 Rysteinvika
- ❖ A22 Stegan



❖ A30 Finnskjeggodden

Det var enighet om følgende dagsorden:

- Kommunen gjør rede for planvedtaket
- Mekling Avinors innsigelser
- Mekling Fylkesmannens innsigelser
- Oppsummering og konklusjon

2. Kommunens redegjørelse

Det er av stor betydning å finne en løsning for at kystkommunen Brønnøy kan tilrettelegge for havbruk som gir inntekter fra Havbruksfond og arbeidsplasser.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel har vært en langvarig og ressurskrevende prosess siden oppstarten i 2012. Etter første høring i 2018 forelå det innsigelse fra fire høringsinstanser, som kommunen søkte løst før et revidert planforslag ble sendt på høring i 2019. Alle innsigelser på landdelen er imøtekommet.

Også Avinors innsigelse fra 2018 om byggerestriksjoner var imøtekommet, så det kom overraskende på kommunen at Avinor fremmet innsigelse til akvakulturområder som også lå inne ved første høring.

Kommunen stiller også spørsmål ved begrunnelsen for en slik prinsipiell holdning til oppdrettsanlegg innenfor 7 km radius rundt flyplassen, og mener det ikke er godt nok dokumentert at oppdrettsanlegg tiltrekker seg arter som havørn og måse. Uansett må det tas hensyn til at det har vært stor omlegging av driftsmetodene, noe som medfører lite forspill i slike anlegg.

3. Avinors innsigelse

Brønnøysund lufthavn er en viktig lufthavn i nord med betydelig trafikk innenfor sivil luftfart og helikopter- og ambulansetransport.

Avinor erkjenner innledningsvis at innsigelsen til planforslaget burde ha vært fremmet ved første gangs høring. I tillegg kommer at Avinor ikke har fanget opp at også to større flerbruksområder innenfor 7 km avstand til lufthavna tillater akvakultur, som gjør at arealkonflikten er større enn det det allerede er fremmet innsigelse om. Dette ble kjent dagen før meklingen og det har vært direkte kontakt mellom Avinor og kommunen på mail.

For det tilfelle en innsigelse er fremsatt for sent, viser Avinor til pbl § 11-16 om adgangen departementet har til å gjøre endringer også i deler det ikke er inngitt innsigelse til.

Som en løsning foreslo Avinor i møtet å ta inn bestemmelse om forbud mot etablering av nye anlegg innenfor en radius på 7 km, og enkeltsøknader kan tas til vurdering som dispensasjonssaker.

De fire avsatte akvakulturområdene nordvest for Brønnøysund lufthavn ligger tett opptil inn- og utflygning for bane 21 og for sirkling med helikopter ved «missed approach». Avinor legger til grunn at nye oppdrettsanlegg vil kunne medføre økt tilstedeværelse av ørn.



Avinor gjorde rede for regelverket som ligger til grunn for innsigelsen, og forpliktelse til å etterleve EU-regulativ nr. 139/2014 om forebygging av konflikter mellom luftfart og fugl/dyr.

EU-regelverket er implementert i norsk rett gjennom forskrift som trådte i kraft den 2014 men med en overgangsordning fram til 01.01.2018.

Avinor skal innenfor en 13 km sone rundt flyplasser påse at det ikke etableres virksomhet som kan komme i konflikt med lufthavna. Dette medfører en rett og plikt til å medvirke i prosesser som kan få betydning for lufthavndriften.

I risikovurderingen for kollisjonsfare mellom fly og fugl inngår ikke sannsynlighet som faktor, men bare konsekvens. Avinor legger i sin vurdering til grunn at oppdrettsanlegg kan tiltrekke seg arter som måser, gråhegre, havørn samt andre arter som kan tiltrekkes av mattilgangen i slike anlegg. Avinor mener antall fellingsstillatelse for måser gir indikasjon på problemet, men ellers er kunnskapsgrunnlaget om fugleproblematikken svakt. Uansett gjelder et føre vår-prinsipp.

Dersom det lokaliseres oppdrettsanlegg innenfor sikringssonen, kan dette medføre at det pålegges restriksjoner for bruken av lufthavna.

Det er bare Brønnøy kommunes planverk som kan styre hvor nye akvakulturanlegg kan lokaliseres. Avinor foreslår å innta en planbestemmelse om forbud mot nye oppdrettsanlegg innenfor en radius på 7 km rundt lufthavna. Nye lokaliteter må dermed omsøkes som dispensasjon.

Forbudet vil rette seg mot nye anlegg. Avinor anser ikke økning av biomasse i eksisterende anlegg som nye i denne sammenheng.

Nordland Fylkeskommunen hadde til 1. høring en generell innsigelse til de store flerbruskområdene. Denne innsigelsen er løst.

Godkjenning av nye tillatelser må ha hjemmel i plangrunnlag og det er ikke ønskelig å legge opp til en situasjon med manglende planavklaring. Økning av biomasse krever tillatelse etter akvakulturloven og må være planavklart.

Avklaringer og dialog om mulige løsninger

Kommunen viser til at 7 km forbudssone rundt lufthavna vil ramme havbruksnæringa hardt og at beslutningsgrunnlaget for et føre vår prinsipp er for dårlig. Påstanden om fugleproblematikk er ikke godt nok dokumentert, og det er ikke tatt hensyn til valg av teknologi som avbøtende tiltak.

Kommunens gjeldende planverk åpner for akvakultur og at foreliggende planforslag innebærer faktisk en bedret situasjon for flysikkerhet ved at A-områder i Breivika øst for BL og Skillbotnfjord er tatt ut.

Avinor viser til at regelverket på området har vært omfattet av en overgangsordning fram til 01.01.2018, men at det nå må håndheves fullt ut og det er nå et fokus på wildlife-problematikk.

Kommunen spør om det foreslåtte forbudet omfatter nye anlegg eller nytt areal. Fra Fylkesmannens side klargjøres det at ved rullering av arealdel skal det tas stilling til om eksisterende arealbruk skal



videreføres, og dermed anses dette som «nytt areal». For øvrig får en arealplan bare virkning for nye tiltak.

Kommunen ønsker å vedta en arealdel uten behov for dispensasjoner.

Avinors løsningsforslag innebærer et generelt forbud mot A innenfor 7 km sikringssonen rundt lufthavna men at det kan vurderes tillatelse etter konkrete dispensasjonssøknader.

I meklingsmøtet blir det diskutert alternative planteknisk måter å framstille dette på.

Avinor sitt forslag med bestemmelse til flerbruksområder som inkluderer A kan ikke anbefales, da den gir liten forutsigbarhet.

Dersom utgangspunktet skal være forbud mot A må dette i planen fremstilles ved at Aen tas ut av flerbruksområdene. Det vil da ikke være behov for den foreslåtte forbudsbestemmelsen.

Oppsummering og konklusjon

Fylkesmannen viser til at innsigelsen uansett omfatter fire rene A områder, som kommunen ønsker å fastholde. I to av disse områdene er det akvakulturanlegg i drift. Avinor vil ikke motsi en økning av biomasse i disse.

Når det gjelder flerbruksområdene og Avinors forslag til planbestemmelse om forbudssone og dispensasjonsbehandling av A-søknader, konstateres det at kommunen ikke ønsker en slik planinnretning. Uenigheten om dette punkt vil også kunne bringes inn for departementet for avgjørelse.

4. Fylkesmannens innsigelser

Fylkesmannen er tilfreds med at kommunen har foreslått å ta ut akvakultur (A) av det kombinerte formålet FFFNAF i indre deler av kommunen (herunder Velfjorden og Tosenfjorden). For FFA16 vil innsigelsen ansees som imøtekommet ved at det gis bestemmelser om at området er tilknyttet A16 og hvor det ikke er tillatt med installasjoner eller fortøyninger høyere enn eksempelvis - 25 m i vannsøylen.

Både Tosen og Velfjorden har særskilte verdier som vandrings- og oppvekstområde for ville bestander av anadrom laksefisk.

Som terskelfjorder med liten vannutskiftningen i nedre lag er de spesielt sårbar for miljøbelastningen som akvakulturanlegg medfører. Undersøkelser viser at den samlede miljøbelastningen i fjordene er på en kritisk grense i dag.

Det anbefales derfor ikke å tillate økt produksjon av laksefisk i åpne oppdrettsanlegg i disse fjordene.

Den negative miljøbelastningen kommer av overgjødning som gir negativ effekter på bunnfaunaen. I tillegg kommer økning i smittepress av lakselus samt genetisk påvirkning og endring ved økning av rømt oppdrettslaks

Velfjorden

Oppdrett av laksefisk innenfor A20, A21, FFA20 og FFA21 vil være utfordrende med tanke på utvandrende laks- og ørret fra Lomselva og Litlbørjeelva. Fjordarmene her er smale, ca. en kilometer, og dette er ugunstige med tanke på eventuelt rømt fisk og smittespredningsbilde, spesielt



lakseluspåslag i innløpet til Stor- og Litlbørja da laksesmolt og sjøørret fra Lomselva og Litlbørjeelva foretar utvandring forbi disse akvakulturområdene og kan oppholder seg her.

Også ytterligere akvakulturformål i innløpet til Sørfjorden (A22) vil av samme grunner som nevnt over være problematisk for laksefisk i Sausvassdraget. A22 vil bli liggende midt i utvandringskorridoren for anadrom fisk.

En del oppdrettsvirksomhet er allerede etablert pr. i dag og nye områder foreslått avsatt til akvakultur. Fylkesmannen fremmet innsigelser til de mest konfliktfylte.

Tosen

Viktige vassdrag for villaks og sjøørret er Urvoldvassdraget, Åbjøravassdraget og Eidevassdraget. Videre er Urvoldvassdraget et av de sørligste gytevassdrag i Norge for sjørøye. I tillegg finns det en del mindre elver og bekker som samlet sett kan ha stor betydning som gyte- og oppveksthabitat for spesielt sjøørret i fjordsystemene.

Store deler av Tosenfjorden, herunder området utenfor Kolsvikbøgen, benyttes under oppholdet i saltvann. Selv om hele fjordsystemet benyttes, synes spesielt området rundt øya Øksningen og den ytre halvdel av Tosenfjorden å være et kjerneområde og da spesielt for sjøørreten fra Åelva og Urvoldvassdraget.

Sjørøyas har kortere oppholdstid i saltvann enn sjøørreten, og områdebruken i 2107 i Tosenfjorden synes å være mer begrenset til ytre deler, med unntak av juni hvor hele fjorden ble benyttet. Det er ikke forsvarlig ut fra miljørettsprinsippene med mer oppdrett her. Vi fremmet derfor innsigelse A30.

Avklaringer og dialog om mulige løsninger

Kommunen viser til det er et politisk ønske om å fastholde disse akvakulturområdene.

Miljøtilstanden kan tilsa at utslippstillatelse ikke vil bli gitt.

Det er planjuridisk omdiskutert, men sannsynligvis adgang til å stille krav i plan om miljøstandard og resipientenes tilstand og/eller bestemt teknologi. Slike løsninger er imidlertid ikke praktisert i utvidet grad.

Uansett anser Fylkesmannen det som lite hensiktsmessig med en slik planinnretning som gir liten forutsigbarhet og egentlig ingen planavklaring.

Konklusjon

Kommunen og Fylkesmannen fant at det ikke var grunnlag for alternativ planløsning som løser innsigelsene.

5. Oppsummering og prosess videre

Det ble i meklingsmøtet ikke enighet om planløsninger som medførte løsning av innsigelsene.

Kommunen må ta med seg meklingsresultatet til kommunestyret som skal gjøre et endelig planvedtak. Ved sluttbehandlingen og oversendelse hit må det fremgå hvordan innsigelsene er vurdert av kommunestyret.



6. Etterfølgende merknader fra Avinor

I etterkant av meklingsmøte har Avinor kommet med følgende presiseringer i e-post av 06.03.2020:

Avinor ønsker å presisere og utdype sitt standpunkt når det gjelder utvidelser av akvakulturanlegg. Større utvidelser av anlegg vil kunne gi risiko for å tiltrekke seg flere fugler, på samme måte som ved nye anlegg. Det presiseres derfor at Avinor ser på slike større utvidelser på samme måte som nye anlegg. Når det gjelder de nærmere grensene for hvilke utvidelser som vil omfattes må dette vurderes konkret i den enkelte sak. Et godt utgangspunkt vil være at utvidelser som går utover det omfang som er fastsatt i akvakulturtillatelsen, og dermed er søknadspliktig, ikke tillates innenfor 7 km fra flyplassen.

Referent: Lill Hildonen 11.02.2020, red 19.02.2020 og 17.03.2020